

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026– 2028 sekä tulostavoitteet ja talousarvio 2026

Julkaisu 220, 2025

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 sekä talousarvio 2026

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna Siltakatu 2

80100 JOENSUU

kirjaamo@pohjois-karjala.fi

www.pohjois-karjala.fi

Kansikuva

Eetu Ahlberg

Taitto ja viimeistely

Johanna Romppanen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Joensuu 2025

Sisällys

1	MAAKUNNAN TILANNEKUVA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
2	MAAKUNTALIITON KESKEISET TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO	6
2.1	Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimiston organisaatio	8
2.2	Luottamushenkilöhallinto	9
	Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2025–2029:	9
	Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet 2025–2029	12
	Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2025–2029	12
	Vaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2025–2029.....	12
	Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano 2025–2029	12
2.3	Sidosryhmätoiminta	13
	Pohjois-Karjala ohjelman ryhmät.....	13
	Maakunnan suunnittelujärjestelmä	14
3	POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2026– 2028 JA TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2026.....	17
3.1	Osallistavalla ohjelmatyöllä ja alueen vahvuuksien painotuksilla määritellään Pohjois- Karjalan kehittämisen suuntaviivat	17
3.2	Kestävä alueidenkäytön suunnittelu, toimiva liikennejärjestelmä, puhdas ympäristö ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvistavat Pohjois-Karjalan elinvoimaa	18
3.3	Edunajamisella ja yhteistyöllä elinvoimaa ja hyvinvointia Pohjois-Karjalaan	19
3.4	Aluemarkkinoinnin avulla uudistetaan mielikuvia ja vahvistetaan tulevaisuuden uskoa	21
3.5	Organisaation toimintakykyä kehitetään hallinnossa ja päätöksenteossa, talousasioissa, henkilöstöpalveluissa ja työprosesseissa	22
3.6	Joustavalla ja monipuolisella hankerahoituksella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuteen	23
4	TALOUSSUUNNITELMA 2026–2028 JA TALOUSARVIO 2026.....	25

1 MAAKUNNAN TILANNEKUVA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Olemme joutuneet elämään poikkeuksellisissa ja tunnelmiltaan vaihtelevissa oloissa jo usean vuoden ajan. Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän raaka hyökkäyssota Ukrainaan ja sen laajat vaikutukset ovat koetelleet pientä itärajan maakuntaa ja sen yrityssektoria erityisen kovalla kädellä. Hintojen nousu ja energiaan liittyvät haasteet ovat olleet arkipäivää, ja olemme kärsineet kansainvälisen matkailun sekä Venäjän viennin romahduksesta. Silti maakunta on kyennyt sinnittelemään eteenpäin, ja viime vuosina olemme nähneet myös rohkaisevia kehityksen merkkejä.

Pohjois-Karjalan yrityssektorin liikevaihto kasvoi vuonna 2024 yli 4,5 miljardiin euroon, mikä kertoo sitkeydestä vaikeassa tilanteessa. Kasvun taustalla oli erityisesti metsäteollisuuden ja kaivostoiminnan vahva vire. Metsäbiotalous nousi yli 16 prosentin kasvuun ja sahatavaran tuotanto lähes neljänneksen. Kaivostoiminnassa Pampalon kultakaivoksen hyvä tuotantovolyyymi vauhditti koko alan kasvua lähes 30 prosentilla. Vientiteollisuus on ollut maakunnan todellinen valopilkku: loppuvuonna 2024 viennin kasvu oli 8,6 prosenttia, yli kaksinkertainen koko maan tasoon verrattuna. Tämä kertoo siitä, että maakunnalla on kykyä löytää uusia mahdollisuuksia ja markkinoita.

Seutukunnista erityisesti Pielisen Karjala nousi vahvaan kasvuun, yli kahdeksan prosenttiin. Joensuun seudulla vienti kasvoi yli viisi prosenttia ja uusia investointeja valmistellaan. Keski-Karjalassa vireillä olevat hankkeet, kuten Puhoksen biotermiini ja maakunnan suurin aurinkovoimala, luovat perustaa tulevaisuuden kasvulle ja vihreälle siirtymälle. Myös matkailun puolella on nähty myönteisiä signaaleja: Kolin kansallispuisto houkutteli lähes 250 000 kävijää, ja uudet hotelli-, kauppa- ja ravintola-alan investoinnit sekä Heinäveden risteilyjen paluu lisäävät alueen vetovoimaa.

Vaikka osa toimialoista, kuten rakentaminen ja kauppa, ovat olleet alavireisiä, on kehityksessä nähtävissä tasapainottumista. Rakennusallalla alamäki loiveni ja korjausrakentamisen odotetaan tuovan uusia mahdollisuuksia. Kaupan puolella kuluttajien luottamus on edelleen heikko, mutta pitkän aikavälin odotukset ovat valoisammat. Luovilla aloilla, vaikka kokonaisliikevaihto laski, Pohjois-Karjala nousi kansalliseen tietoisuuteen elokuva- ja tv-tuotantojen keskittymänä, mikä tarjoaa uusia avauksia matkailulle ja palveluille.

Maakunnan tulevaisuuden kannalta ratkaisevaa on, että perusasioissa tapahtuu edistystä. Fingrid on aloittanut YVA-prosessin Kontiolahti–Huutokoski-välillä, mikä vie kantaverkon vahvistamista eteenpäin. Tämä on tärkeä edellytys vihreää siirtymää edistävälle investoinneille ja maakunnan TKI-klusterin täysimääräiselle hyödyntämiselle. Vaikka haasteita on edelleen, suunta on oikea.

Saavutettavuuden osalta tilanne on yhä vaikea, mutta myös tällä saralla etsitään ratkaisuja. Maakunnan yritykset ovat löytäneet uusia keinoja toimia muuttuneessa ympäristössä, ja on selvää, ettei tilannetta ratkaista ilman valtion, kuntien, maakuntien ja yritysmaailman yhteistyötä. Juuri tällainen yhdessä tekeminen on Pohjois-Karjalan vahvuus.

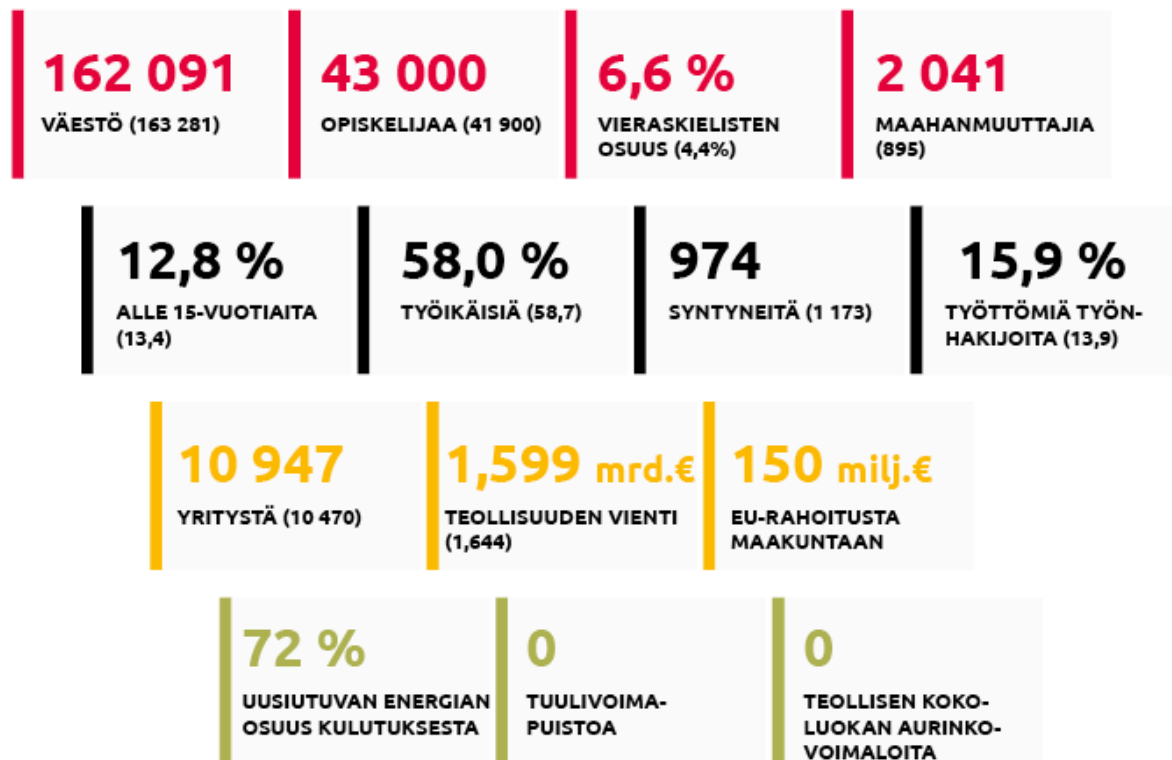
Hallitusohjelman toteuttamisessa ja tulevia toimenpiteitä linjattaessa on muistettava, että kasvuun ja kehittämiseen on panostettava myös vaikeina aikoina. Juuri nyt, kun Suomen talouden näkymät ovat haastavat, on oikea hetki vahvistaa tulevaisuuden investointeja. Maakuntaliiton rooli rahoittajana, kaavoittajana ja edunvalvojana on keskeinen, ja AURA-ohjelman kautta voimme tukea laadukkaita hankkeita, jotka rakentavat alueen tulevaisuutta.

Sote-uudistuksen jälkeen kunnille on jäänyt entistä suurempi vastuu elinvoiman kehittämisestä, ja tässä työssä maakuntaliitto on merkittävä alueellinen toimija. Vaikka olemme ajoittain kokeneet tilanteen epätoivoiseksi, uskomme vahvasti tulevaisuuteen. Pohjois-Karjala menestyy hyödyntämällä omia vahvuuksiaan, hakeutumalla rohkeasti uuteen ja tekemällä asioita yhdessä. Juuri siinä on meidän

voimamme.

Nyt on valtiovallan vuoro kantaa vastuunsa. Itärajan maakunnat tarvitsevat panostuksia, jotka vahvistavat elinvoimaa, luovat uskoa tulevaisuuteen ja turvaavat pysyvän asutuksen rajan läheisyydessä. Euroopan muuttuneessa turvallisuustilanteessa Suomella ei ole varaa tyhjeneviin reuna-alueisiin – niiden on oltava eläviä, toimintakykyisiä ja houkuttelevia. Me alueet teemme oman osamme, ja sen lupaamme jatkossakin: pidämme huolta elinvoimasta, yhteistyöstä ja kehittämisestä. Mutta nyt on valtion tehtävä tehdä omat päätöksensä ja ratkaisunsa, jotka varmistavat, että koko Suomi – myös itärajan maakunnat – voivat katsoa tulevaisuuteen luottavaisina.

Pohjois-Karjala vuoden 2024 lopussa (vrt. vuosi 2021)

Kuva 1. Pohjois-Karjala v. 2024 (vrt. vuosi 2021).

2 MAAKUNTALIITON KESKEISET TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on lakisääteinen kuntayhtymä, jonka tehtävänä on maakunnan asukkaiden elinolosuhteiden ja hyvinvoinnin kehittäminen sekä maakunnan yhteisen tahdon muodostaminen, vahvistaminen ja esilletuominen. Maakuntaliitto suunnittelee ja koordinoi maakunnan kehittämistä sekä edistää kansallisesti ja kansainvälisesti maakunnan etua.

Pohjois-Karjalan kunnat ovat maakuntaliiton perussopimuksen mukaisesti organisoineet toiminta- ja talousarviosuunnitelmassa kuvattujen tehtävien hoidon maakuntaliitolle. Maakuntavaltuuston hyväksymässä toiminta- ja talousarviosuunnitelmassa kuvataan tehtävät, tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit tarkemmin ja maakuntaliiton hallintosäännössä määritellään eri toimijoiden vastuut ja toimivalta.

Aluekehitysviranomaisena maakuntaliitto vastaa lakisääteisten maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laadinnasta ja toteutuksesta. Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmaa POKAT2025 on toteutettu 518 hankkeella, joiden yhteenlaskettu rahoitus on ollut 217 miljoonaa euroa. Hankkeita on rahoittanut 13 eri rahoitusohjelmaa ja hankkeilla on ollut yhteensä 139 eri hakijaa. EU-rahoitus on merkittävässä roolissa Pohjois-Karjalan aluekehityksessä, sillä 95 % rahoituksesta tulee EU:sta. Maakuntaliitto vastaa lakisääteisestä maakuntakaavoituksesta, joka on yleispiirteinen suunnitelma alueidenkäytön suunnittelusta maakunnassa tai sen osa-alueella.

Kuntien antama tehtävä on maakunnan edunajaminen. Maakuntaliitto vastaa maakunnan ja kuntien edunajamisesta yhteistyössä sidosryhmien ja poliittisten toimijoiden kanssa. Edunajamisella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuden kannalta keskeisten hankkeiden etenemiseen ja siihen, että maakunnan näkemykset huomioidaan EU:n ja valtakunnallisessa päätöksenteossa.

Kuntia palvelevat myös tietopalvelut sekä erilaiset kehittämis- ja koordinaatiotehtävät. Tämän lisäksi on joukko erillislakeja, joiden tehtäviä kuuluu maakuntaliitolle.

Maakuntaliitto vastaa omalta osaltaan välittävänä toimielimenä eri EU-ohjelmien ja kansallisten erityisohjelmien laadinnasta ja toteutuksesta. Maakuntaliitto vastaa ”Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman” toteuttamisesta Pohjois-Karjalassa ja toimii siinä myös rahoittajana EAKR- ja JTF rahastoissa. Alkaneen valtuustokauden alussa valmistellaan uuden ohjelmakauden 2028–2034 rahoitusohjelmat. Maakuntaliitto hyödyntää EU:n erillisohjelmarahoituksia ja EU:n alueellisen yhteistyön ohjelmarahoituksia. Lisäksi maakuntaliitto vastaa kansallisten aluekehittämisvarojen käytöstä alueella. Maakuntaliiton oma Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto on tehokas rahoitusväline kehittämishankkeisiin ja elokuva- ja av-tuotantoihin.

Viestinnän tavoitteena on tehdä maakuntaliiton asiantuntijatyö näkyväksi: ydintoiminnot, tehtävät, päätökset ja kehittämishankkeet. Markkinoinnissa vahvistetaan maakunnan identiteettiä, vetovoimaisuutta ja tunnettuutta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti Pohjois-Karjala brändin ja vetovoimaviestinnän strategisten linjausten mukaisesti.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin EU-toimiston hallinnosta ja taloudesta Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakunnan tekemän sopimuksen mukaisesti. EU-toimiston henkilöstö on virka- ja työsuhteessa Pohjois-Karjalan maakuntaliittoon.

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain mukaisesti maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja siinä tehtävässä:

- 1) valmistelee ja toimeenpanee maakunnan pitkän aikavälin strategian;
- 2) edistää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja alueen älykästä erikoistumista;

- 3) hoitaa sille rahoituslaissa säädetyt tehtävät;
- 4) edistää saavutettavuutta sekä vastaa maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta ja suunnitelman yhteensovittamisesta maakunnan muiden suunnitelmien ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa muualla kuin Helsingin seudulla;
- 5) edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä sekä vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa;
- 6) edistää kuntien välistä, kuntien ja maakunnan välistä sekä maakuntien välistä yhteistyötä sekä maakunnan kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä;
- 7) seurata ja ennakoida aluekehitystä sekä toimintaympäristön ja osaamistarpeiden muutoksia;
- 8) edistää kulttuuria osana maakunnallista strategiatyötä, saamelaiden kotiseutualueella heidän oikeuttaan omaan kieleensä ja kulttuuriinsa sekä maakunnallista identiteettiä ja asukkaiden osallistumista maakunnan kehittämiseen;
- 9) edistää julkisen hallinnon yhteispalveluista annetussa laissa (223/2007) tarkoitettua yhteispalvelua alueellaan;
- 10) hoitaa muut sille erikseen säädetyt ja jäsenkuntien sille osoittamat tehtävät.
- 11) maakunnan liiton hallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän, nimittää sen puheenjohtajan ja vahvistaa sen työjärjestyksen.

Maakunnan liitto hoitaa tehtäviään:

- 1) toimimalla laajassa yhteistyössä alueiden kehittämiseen osallistuvien viranomaisten sekä julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa;
- 2) ottamalla huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet;
- 3) osallistumalla keskeisten aluekehittämiseen osallistuvien valtion aluehallintoviranomaisten strategiseen suunnitteluun ja tulosohtaukseen;
- 4) tekemällä yhteistyötä korkeakoulujen ja koulutuksen järjestäjien kanssa maakunnan aluekehittämistavoitteiden huomioon ottamiseksi;
- 5) edistämällä maakunnan yleistä kehittämistä ja etuja.

Alueidenkäyttölain mukaiset tehtävät:

- 1) Maakunnan liiton tehtävänä on maakunnan suunnittelu sekä merialuesuunnittelu.
- 2) Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Alueellisesta kehittämisohjelmasta säädetään erikseen.
- 3) Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa.
- 4) Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys.
- 5) Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen.
- 6) Maakuntakaavan laatimisesta ja muusta maakunnan suunnittelusta huolehtii kuntayhtymä (*maakunnan liitto*), jossa alueen kuntien on oltava jäseninä.
- 7) Maakunnan liiton tulee huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittämisestä.

2.1 Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimiston organisaatio

Maakuntaliiton perustehtävät on jaettu vastuualueittain yksiköihin; aluekehitys, alueiden käyttö, maakunnan edunajaminen, hallintopalvelut, kehittämisrahoitus sekä viestintä ja markkinointi. Yksiköt ovat päävastuussa toiminta- ja talousarviosuunnitelmaan kirjatusta tehtävistä ja tavoitteista, vaikkakin tehtävien hoitoon tarvitaan usein osaamista ja henkilöitä useammasta yksiköstä. Henkilöstön esihenkilönä toimii oman yksikön johtaja. Yksiköiden työskentelyä sovittaa yhteen johtoryhmä, joka valmistelee maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston päätettäväksi menevät asiat sekä keskeisten sidosryhmien yhteistyöasiat ja muun maakuntaliiton toimiston toiminnanohjauksen.

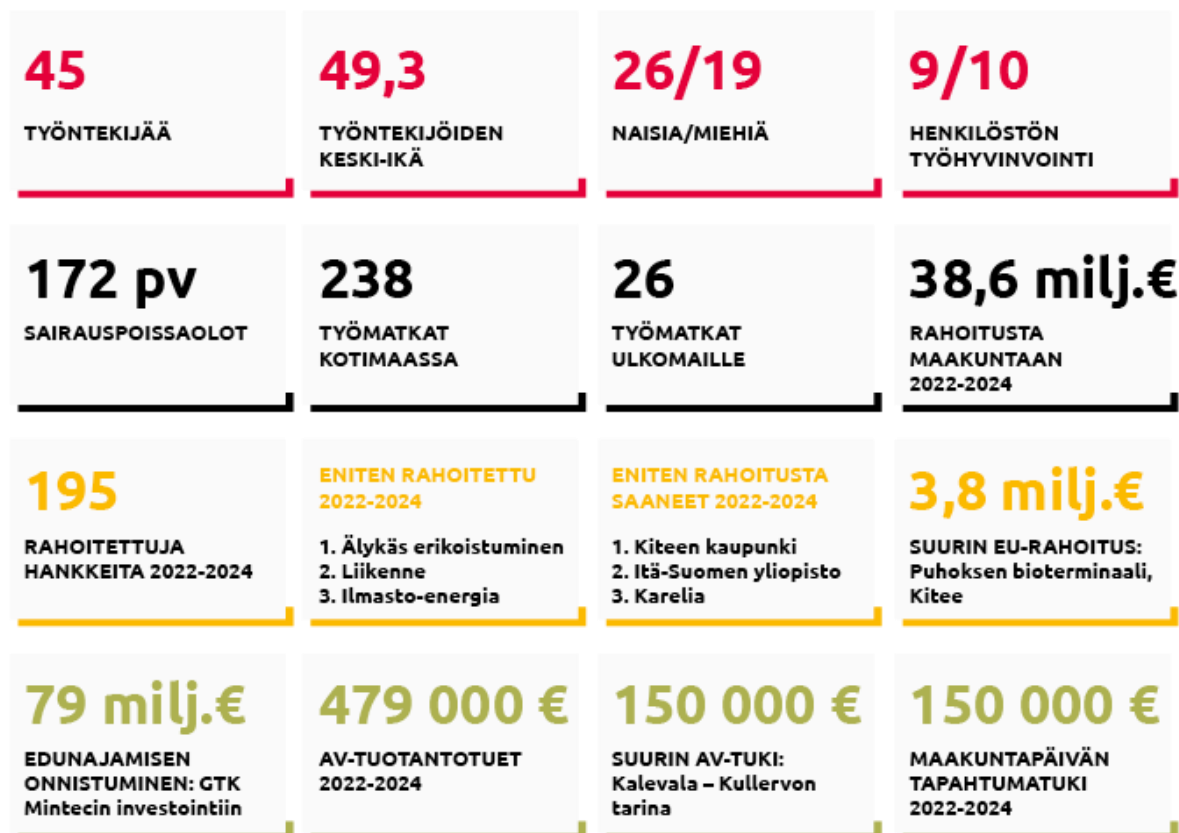

Kuva 2. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton organisaatiokaavio.

Johtoryhmän muodostavat yksiköiden johtajat sekä viestintäpäällikkö. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja, varapuheenjohtajana hänen sijaisensa ja sihteerinä johdon sihteeri. Johtoryhmän kokouksiin voidaan lisäksi kutsua kulloinkin käsiteltävänä olevan asian asiantuntijoita.

Maakuntaliiton toiminnan ohjaus ja tulostavoitteiden määrittely sekä niiden toteutumisen arviointi tehdään toiminta- ja talousarviosuunnitelman mukaisesti. Henkilöstön pääasialliset tehtävät määrittellään maakuntajohtajan vuosittain tai tarvittaessa muulloinkin hyväksymissä tehtäväkuvauksissa. Työnjako pidetään joustavana ja henkilöstö osallistuu tarvittaessa myös muihin kuin tehtäväkuvauksessa mainittuihin tehtäviin. Henkilöstö osallistuu kansainvälisiin tehtäviin ja kuntayhteistyöhön oman toimenkuvansa puitteissa. Henkilöstö viestii aktiivisesti omaan tehtäväkuvaan kuuluvista asioista. Viestintää koordinoi viestintäpäällikkö.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2024 lopussa

Kuva 3. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto v.2024.

2.2 Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuustossa on 53 jäsentä valtuustokaudella 2025–2029.

Kuntakohtainen paikkajako on seuraava: Heinävesi 1, Ilomantsi 2, Joensuu 23, Juuka 2, Kitee 3, Kontiolahti 5, Lieksa 3, Liperi 4, Nurmes 3, Outokumpu 2, Polvijärvi 2, Rääkkylä 1 ja Tohmajärvi 2.

Poliittisten ryhmien paikkajako on: Keskusta 17, SDP 16, Kokoomus 7, Perussuomalaiset 4, Vasemmistoliitto 4, Vihreät 3 ja Kristillisdemokraatit 2.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet 2025–2029:

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja on Emilia Kangaskolkka (SDP Joensuu), 1. varapuheenjohtaja Ville Hirvonen (KESK Rääkkylä) ja 2. varapuheenjohtaja Timo Elo (KOK Joensuu).

Heinäveden kunta, (1 jäsen)	jäsen	Kotilainen Juulia	KESK
	varajäsen	Sallinen Juha	KESK
Ilomantsin kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Puruskainen-Saarelainen Anna	SDP
	varajäsen	Hämäläinen Kari	SDP
	jäsen	Piitulainen Juha Ilmari	VAS

	varajäsen	Vartiainen Ulla	VAS
Joensuun kaupunki, (23 jäsentä)	jäsen	Miettinen Asko	KESK
	varajäsen	Huovinen Sari	KESK
	jäsen	Kukkonen Pekka	KESK
	varajäsen	Pyöriäinen Jasmin	KESK
	jäsen	Puustinen Timo	KESK
	varajäsen	Vatanen Lahja-Elina	KESK
	jäsen	Harinen Jertta	KESK
	varajäsen	Puustinen Pekka	KESK
	jäsen	Hulmi Helena	KESK
	varajäsen	Varis Atte	KESK
	jäsen	Kangaskolkka Emilia, pj.	SDP
	varajäsen	Mainonen Jenni	SDP
	jäsen	Heinonen Eila	SDP
	varajäsen	Stenberg-Louko Irmeli	SDP
	jäsen	Kastinen Outi	SDP
	varajäsen	Mikkonen Virve	SDP
	jäsen	Hirvonen Jukka	SDP
	varajäsen	Keskisalo Pentti	SDP
	jäsen	Laakkonen Jussi	SDP
	varajäsen	Immonen Jarkko	SDP
	jäsen	Holopainen Hannu	SDP
	varajäsen	Tielinen Ari	SDP
	jäsen	Elo Timo, 2 vpj.	KOK
	varajäsen	Kaita Karita	KOK
	jäsen	Laasonen Jenni	KOK
	varajäsen	Pippuri Arto	KOK
	jäsen	Lasaroff Johannes	KOK
	varajäsen	Vara Heli	KOK
	jäsen	Kinnunen Asseri	PS
	varajäsen	Mara Outi	PS
	jäsen	Wihonen Jussi	PS
	varajäsen	Oinonen Kristiina	KESK
	jäsen	Tahvanainen Petteri	VAS
	varajäsen	Dannenberg Alia	VAS
	jäsen	Estola Anna	VAS
	varajäsen	Timonen Ville-Pekka	VAS
	jäsen	Mäkinen Tiia-Mari	VAS
	varajäsen	Järvinen Anni	VAS
	jäsen	Mikkonen Krista	VIHR
	varajäsen	Savolainen Terhi	VIHR
	jäsen	Alanen Teija	VIHR
	varajäsen	Varis Milena	VIHR
	jäsen	Vanhanen Helmi	VIHR
	varajäsen	Koskinen Sari	VIHR
	jäsen	Timo-Ilkka Antikainen	KD
	varajäsen	Mika Piironen	KD
Juuan kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Peura Matti	KESK
	varajäsen	Pitkänen Tiina	KESK
	jäsen	Nenonen Reetta	SDP
	varajäsen	Hyttinen Jukka	SDP
Kiteen kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Hartikainen Pasi	KESK

	varajäsen	Timonen Tarja	KESK
	jäsen	Suoninen Tuomo	SDP
	varajäsen	Holopainen Mervi	SDP
	jäsen	Halttunen Sanna	KOK
	varajäsen	Päivinen Timo	KOK
Kontiolahden kunta, (5 jäsentä)	jäsen	Turunen Susanna	KESK
	varajäsen	Kontkanen Mika	KESK
	jäsen	Kuusela Mika	KESK
	varajäsen	Karjunen Mervi	KESK
	jäsen	Turunen Marko	SDP
	varajäsen	Hälinen Mari	SDP
	jäsen	Kauppinen Marja	SDP
	varajäsen	Haukka Markus	SDP
	jäsen	Sihvonen Aulikki	KOK
	varajäsen	Turunen Joona	KOK
Lieksan kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Kiiskinen Seppo	KESK
	varajäsen	Lihavainen Hannele	KESK
	jäsen	Kärkkäinen Tarja	SDP
	varajäsen	Kärkkäinen Eero	SDP
	jäsen	Porkka Keijo	PS
	varajäsen	Keronen Niko	PS
Liperin kunta, (4 jäsentä)	jäsen	Hakulinen Pauli	KESK
	varajäsen	Savolainen Tiina	KESK
	jäsen	Remes-Ylönen Salla	SDP
	varajäsen	Kuittinen Tero	SDP
	jäsen	Jormanainen Martti	KOK
	varajäsen	Rautiainen Taina	KOK
	jäsen	Silvennoinen Maija	KD
	varajäsen	Melkko Satu	KD
Nurmeksen kaupunki, (3 jäsentä)	jäsen	Siira Arto	KESK
	varajäsen	Sirkkiä Sari	KESK
	jäsen	Härkin Anne	SDP
	varajäsen	Hurskainen Veli-Matti	SDP
	jäsen	Määttä Henri	PS
	varajäsen	Saaristo Susanna	PS
Outokummun kaupunki, (2 jäsentä)	jäsen	Valjus Heli	KESK
	varajäsen	Hirvonen Janne	KESK
	jäsen	Mertanen Ilkka	SDP
	varajäsen	Kolehmainen Sirkka-Liisa	SDP
Polvijärven kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Leminen Urpo	KESK
	varajäsen	Tanskanen Raili	KESK
	jäsen	Mustonen Tiina	SDP
	varajäsen	Kuikka Heikki	SDP
Rääkkylän kunta, (1 jäsen)	jäsen	Hirvonen Ville 1 vpj.	KESK
	varajäsen	Makkonen Ona	KESK
Tohmajärven kunta, (2 jäsentä)	jäsen	Saikkonen Satu	KESK
	varajäsen	Lintunen Eero-Matti	KESK

jäsen
varajäsen

Pesonen Tommi
Multanen Marja

KOK
KOK

Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet 2025–2029

Maakuntahallituksen puheenjohtaja on Katja Asikainen, 1. varapuheenjohtaja Matti Taponen ja 2. varapuheenjohtaja Satu-Sisko Eloranta.

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Asikainen Katja pj. (Joensuu)	KESK	Hyykky Jari (Juuka)	KESK
Taponen Matti 1. vpj. (Lieksa)	SDP	Nissinen Joonas (Outokumpu)	SDP
Eloranta Satu-Sisko 2. vpj. (Joensuu)	SDP	Kuittinen Tero (Liperi)	SDP
Hiltunen Ilkka (Outokumpu)	KESK	Mononen Liisa (Ilomantsi)	KESK
Martikainen Milla (Lieksa)	KESK	Pennanen Kari (Kitee)	KESK
Urjanheimo Hannu (Ilomantsi)	KESK	Hulmi Helena (Joensuu)	KESK
Muukkonen Birgitta (Kitee)	SDP	Hirvonen Jukka (Joensuu)	SDP
Smura Antti (Nurmes)	SDP	Mahlavuori Ritva (Nurmes)	SDP
Kosonen Juha (Liperi)	KOK	Vallius-Hyttinen Marjo (Lieksa)	KOK
Koskinen Marko (Kitee)	PS	Wilska Heidi (Juuka)	PS
Kuivalainen Maija (Joensuu)	VAS	Tahvanainen Petteri (Joensuu)	VAS

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2025–2029

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja on Marja Kauppinen ja varapuheenjohtaja Mika Kuusela.

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Kauppinen Marja pj. (Kontiolahti)	SDP	Suoninen Tuomo (Kitee)	SDP
Kuusela Mika vpj. (Kontiolahti)	KESK	Nimetään maakuntavaltuustossa	KESK
Mertanen Ilkka (Outokumpu)	SDP	Remes-Ylönen Salla (Liperi)	SDP
Nimetään maakuntavaltuustossa	KESK	Miettinen Asko (Joensuu)	KESK
Pesonen Tommi (Tohmajärvi)	KOK	Sihvonen Aulikki (Kontiolahti)	KOK

Vaalilautakunnan jäsenet ja varajäsenet 2025–2029

Jäsen	Puolue	Varajäsen	Puolue
Miettinen Asko pj. (Joensuu)	KESK	Turunen Susanna (Kontiolahti)	KESK
Laakkonen Jussi vpj. (Joensuu)	SDP	Heinonen Eila (Joensuu)	SDP
Halttunen Sanna (Kitee)	KOK	Pesonen Tommi (Tohmajärvi)	KOK
Alanen Teija (Joensuu)	VIHR	Antikainen Timo-Ilkka (Joensuu)	KD
Määttä Henry (Nurmes)	PS	Porkka Keijo (Lieksa)	PS

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano 2025–2029

Maakuntahallituksen nimeämä maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on keskeinen toimielin, joka vastaa maakunnassa alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien koordinoinnista, hallinnoinnista, rahoituksesta, tiedottamisesta, toimeenpanosta, yhteensovituksista ja seurannasta yhdessä sen sihteeristön kanssa.

Maakunnan liitto ja jäsenkunnat – 7 jäsentä / varajäsentä

Tiina Räisänen (pj.)	Vilho Mikkonen	SDP
Olli Haapiainen	Maarit Smura	SDP
Jani Salomaa	Suvi Hiltunen	SDP

Kaija Majoinen	Markku Litja	KESK
Helena Pakarinen	Kari Piironen	KESK
Seppo Toppi	Tarja Timonen	KESK
Jouni Hyttinen	Maija Törmänen	KOK

Valtio – 7 jäsentä / varajäsentä

Ari Niiranen	Timo Tanskanen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (E-vastuualue)
Janne Kärkkäinen	Ari Heiskanen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus (Y-vastuualue)
Kalevi Pölönen	Jonna Moilanen	Etelä-Savon ELY-keskus (RR-ELY)
Terhi Nissinen	Tommi Huttunen	Pohjois-Savon ELY-keskus (L-vastuualue)
Soili Makkonen	Laura Hirsto	Itä-Suomen yliopisto
Terttu Kinnunen	Tuomo Rissanen	Suomen metsäkeskus / ProAgria Itä-Suomi
Lauri Sikanen	Sirpa Piirainen	Luonnonvarakeskus

Alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot – 8 jäsentä / varajäsentä

Kirsi Vuori	Katja Tanskanen	Akava ry.
Anne Ilvonen	Petri Raivo	Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Jari Rouvinen	Harri Välimäki	MTK / Metsänhoitoyhdistys - Pohjois-Karjala
Kari Hyvärinen	Arja Puoskari	JANE - Pohjois-Karjalan Järjestöasiain neuvottelukunta
Antti Toivanen	Joonas Kekäle	Pohjois-Karjalan kauppakamari
Merja Blomberg	Tuomo Turunen	Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry
Sonja Laitinen	Marja Karmala	SAK:n Itä-Suomen toiminta-alue
Tomi Rosti	Kirsi Nousiainen	STTK:n Pohjois-Karjalan aluetoimikunta

Pysyvät asiantuntijajäsenet – 10 jäsentä

Markus Hirvonen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Seppo Tossavainen	Joensuun kaupunki
Pekka Hirvonen	Keski-Karjalan kunnat
Henri Tanskanen	Pielisen Karjalan kunnat
Esa Karvinen	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria
Antti Saarelainen	Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry.
Esa Näätänen	Teknolוגiateollisuus ry.
Johanna Reinikainen	Finnvera Oy
Ilkka Pirskanen	Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun Sote
nimetään	Maakunnallinen Nuorisovaltuusto

2.3 Sidosryhmätoiminta

Pohjois-Karjala ohjelman ryhmät

Pohjois-Karjala -ohjelman keskeinen toteuttamisen työkalu on maakuntahallituksen nimeämät työryhmät eli POKAT-ryhmät. Ne koostuvat aihealueensa pohjoiskarjalaisista asiantuntijoista ja tukevat osallistavaa sidosryhmäyhteistyötä. Ryhmät on jaettu teemaryhmiin, asiantuntijaryhmiin ja yhteistyöfoorumeihin.

Teemaryhmiä ovat Hyvinvointiryhmä, JANE-järjestöasiain neuvottelukunta, Koulutus- ja kansainvälisyysryhmä sekä Liikennejärjestelmäryhmä. Maakuntahallitus nimeää niille puheenjohtajan. Teemaryhmillä on maakuntaliiton nimeämä asiantuntija vastuuhenkilönä.

Asiantuntijaryhmiä ovat Elinkeinoelämä- ja kilpailukykyryhmä, Elämystalousryhmä, Ilmasto- ja energiaryhmä, Kulttuuriryhmä, Metsäbiotalousryhmä, Mineraalitalousryhmä ja Teknologiateollisuusryhmä. Ryhmä valitsee puheenjohtajan keskuudestaan. Asiantuntijaryhmillä on maakuntaliiton nimeämä vastuuhenkilönä.

Yhteistyöfoorumeita ovat valmiusfoorumi (POKAT kokonaisturvallisuus), maaseutuohjelman ohjausryhmä (POKAT maatalous) ja luonnon monimuotoisuus ohjausryhmä (POKAT LUMO). Valmiusfoorumin (POKAT kokonaisturvallisuus) puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja Markus Hirvonen. Itä-Suomen elinvoimakeskuksen Pohjois-Karjalan maaseutuohjelman ohjausryhmä toimii POKAT maatalous -työryhmänä ja Itä-Suomen elinvoimakeskuksen vetämä Pohjois-Karjalan luonnon monimuotoisuus -ryhmä toimii POKAT LUMO -ryhmänä.

Maakuntaohjelman ja sen alastrategioiden vaikutusten arviointia varten nimetään monipuolisesti eri asiantuntija-aloja käsittävän SOVA-ryhmä. Laaja-alaisen ryhmän tavoitteena on yhdenmukainen ja johdonmukainen vaikutusten arvioinnin toteuttaminen sekä osaamisen ja erilaisten näkökulmien tuominen arviointityöhön.

Maakuntaliiton vastuuhenkilönä toimivan asiantuntijan tehtäviin kuuluvat hanke- ja sidosryhmäyhteistyö, verkostojen koordinointi, edunvalvonta, alan kehityksen seuranta ja uusien aloitteiden tekeminen. Asiantuntija toimii maakuntaliiton rahoittamien painoalan hankkeiden vastuuhenkilönä. Vastuuhenkilö vastaa ryhmän kokoamisesta, organisoii ja koordinoi ryhmän toimintaa.

POKAT-ryhmät toimivat maakuntahallituksen hyväksymien pelisääntöjen mukaisesti. Pohjois-Karjala -ohjelman ryhmien toiminnan arviointi on osa maakuntaohjelman seurantajärjestelmää. Pohjois-Karjala -ohjelman kehittämishankkeiden toteuma raportoidaan kahdesti vuodessa toteumaraporteilla. Elinkeinoelämän indikaattorit esitetään puolivuositain julkaistavassa Trendit -lehdessä.

Maakunnan suunnittelujärjestelmä

Maakuntastrategia, maakuntaohjelma ja maakuntakaava ovat alueidenkäyttölain ja alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan toimeenpanosta annetun lain mukaiset keskeiset suunnitelmat, jotka antavat strategisen pohjan maakuntaliiton toiminnalle aluekehitysviranomaisena. Lisäksi ns. vapaaehtoisena tehtävänä on maakunnan edunajaminen.

Kuva 4. Maakunnan suunnittelujärjestelmä.

Maakuntastrategia – Pohjois-Karjalan strategia 2045

Parhaillaan syksyllä 2025 päivitettävänä oleva maakuntasuunnitelma, eli Pohjois-Karjalan strategia 2045, on maakunnan lakisääteinen pitkän aikavälin suunnitelma, joka määrittää kehityksen suuntaviivat 20–30 vuoden aikajänteelle ja toimii sekä maakuntaohjelman että maakuntakaavan selkärankana. Se päivittää edellisen, koronakriisin keskellä laaditun strategia 2040:n vastaamaan tämän päivän geopolittisia ja yhteiskunnallisia muutoksia. Strategiaa tarkastellaan kuuden teeman kautta: elinkeinoelämän kilpailukyky, ilmastokestävyys ja uudet energiaratkaisut, uudistuva väestörakenne, väestön hyvinvointi, kestävä aluerakenne ja hyvä saavutettavuus sekä geopolitiikan muutos.

Maakuntaohjelma – Pohjois-Karjala -ohjelma

Maakuntaohjelma on lakisääteinen aluekehitysohjelma, joka ohjaa maakunnan kehittämistä. Siinä esitetään maakunnan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat kehittämisen tavoitteet, jotka ovat valtakunnallisen aluekehityspäätöksen mukaisia. Lähtökohtana on kansalaisten hyvän elämän ja yritysten menestyksen edellytysten parantaminen sopusoinnussa luonnon kanssa. Maakuntaohjelmaa toteuttavat kaikki yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimijatahot: kunnat, valtion viranomaiset, koulutus- ja muut TKI-organisaatiot, yritykset ja kolmas sektori. Viranomaisten on toimissaan noudatettava maakuntaohjelman linjauksia. Maakuntaohjelma kokoaa ja sovittaa yhteen EU-tason, kansallisen tason, ylimaakunnallisen tason, maakunnallisen tason sekä kunnallisen ja paikallisen tason strategiat. Tämä perustuu lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021).

Pohjois-Karjala -ohjelma kokoaa Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämisen keskeiset suunnitelmat yhdeksi kokonaisuudeksi. Ohjelmatyön linjaa Pohjois-Karjalan strategia 2045, jota toteutetaan maakuntaohjelmassa ja maakuntakaavassa määritellyin toimenpitein. Maakunnan vuosille 2026–2029 kehittämistavoitteet määritellään POKAT2029 – Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmassa. Kehittämistavoitteet linjaavat käytettävissä olevia resursseja. Maakunnan kärkeäosaamista tarkennetaan älykkään erikoistumisen strategialla. Siinä määritellään maakunnan huippuosaamisen alat ja

tulevaisuuden potentiaaliset kehittämiskohteet elinkeino- ja innovaatiopolitiikan näkökulmasta. Pohjois-Karjala ohjelma on maakunnan eri toimijoiden yhteinen tahtotila. Tarkemmat toimenpiteet konkretisoidaan tarvittaessa alakohtaisissa toimintaohjelmissa.

Maakuntaohjelman toimia rahoitetaan pääasiallisesti EU:n aluekehittämisvaroin, joille laaditaan vuosittain lakisääteinen rahoitussuunnitelma. Sen hyväksyy maakunnan yhteistyöryhmä. Lisäksi käytetään kansallisia varoja, joiden määrä vaihtelee vuosittain. Kaikki toimet vaativat myös toimijoiden omaa rahoitusta ja sitoutumista niiden toteuttamiseen. Pohjois-Karjala -ohjelma ajoittuu EU:n 2021–2027 ohjelmakauden loppukaudelle ja kauden 2028–2034 valmistelujaksolle, mikä haastaa toimintaympäristön.

Pohjois-Karjala -ohjelma valmistellaan siten, että maakuntavaltuusto voi hyväksyä sen viimeisessä kokouksessaan vuonna 2025.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on maakunnan erityispiirteet huomioiva ja mahdollistava yleispiirteinen alueidenkäytön suunnitelma. Maakuntakaavalla tuetaan maakunnan ihmisten hyvinvointia, turvataan puhtaan ja monimuotoisen ympäristön säilymistä sekä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Pohjois-Karjalassa on voimassa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava), Pohjois-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava (turvetuotanto, arvokkaat suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) sekä Heinäveden osa- aluemaakuntakaava. Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaava (energia ja maisemat) hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 9.6.2025, josta hyväksymispäätöksestä tuli kolme valitusta. Kaavan lainvoiman saavuttaminen voi kestää valitusten käsittelystä johtuen vähintään 1–2 vuotta.

Alueidenkäytössä ja sen myötä maakuntakaavoituksessa on muutosvaihe käynnissä. Alueidenkäyttölakia (AKL) uudistetaan parhaillaan, ja lain uudistuksen myötä myös maakuntakaavan sisältöön ja rooliin on odotettavissa muutoksia. Samaan aikaan kansallisesti ollaan siirtymässä seuraavien vuosien aikana yhteiseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ), jonne tuotetaan uudessa tietomallimuodossa kaikki alueidenkäytön ja rakennusten tiedot mukaan lukien maakuntakaavatieto. Kaikilla näillä uudistuksilla on vaikutuksia tuleviin maakuntakaavoihin. Samaan aikaan maakuntaliitossa on käynnistetty (keväällä 2025) systemaattinen maakuntakaavan toteutumisen seuranta. Maakuntakaavan keskeisistä teemoista on koottu nykytila- ja seurantatietoa maakuntakaavan seurantasisivustoon, jota päivitetään vielä syksyn kunta- ja sidosryhmäkirroksen palautteen perusteella. Tavoitteena on tehdä vuoden 2026 alkupuolella esitys maakuntahallitukselle uuden maakuntakaavan käynnistämisestä keskeisimpine päivitystarpeineen huomioiden myös lainsäädännölliset uudistukset.

Vaikuttamisen kärjet

Pohjois-Karjalassa laaditaan vuosittain edunajamisen asiakirja Vaikuttamisen kärjet. Julkaisu antaa kokonaiskuvan niistä vaikuttamistavoitteista ja hankkeista, jotka maakunnan kehittämiseksi nähdään tärkeinä ja joiden toteutuminen edellyttää valtion rahoitusta ja maakunnan ulkopuolella tehtäviä päätöksiä. Maakunnallinen edunajaminen keskittyy erityisesti asiakirjaan koottujen keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin viemiseen.

3 POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITON TOIMINNAN STRATEGISET TAVOITTEET VUOSILLE 2026–2028 JA TOIMINNAN PAINOPISTEET VUODELLE 2026

3.1 Osallistavalla ohjelmatyöllä ja alueen vahvuuksien painotuksilla määritellään Pohjois-Karjalan kehittämisen suuntaviivat

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto vastaa aluekehitysviranomaisena aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta. Toimintatapana on osallistava ohjelmatyö, jossa ohjelmien valmisteluun ja toteuttamiseen sitoutetaan yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimijatahot: kunnat, valtion viranomaiset, koulutus- ja muut TKI-organisaatiot, yritykset, järjestöt ja kansalaistoimijat. Aluekehitystyötä tehdään maakunnan sisällä, maakuntien välillä, kansallisesti ja kansainvälisesti. Seuraamme ja arvioimme ohjelmien vaikutuksia.

Rahoitus aluekehitystyöhön tulee osittain Suomen valtiolta ja kunnilta, mutta pääasiassa Euroopan unionin eri lähteistä. Näistä merkittävin on EU:n alue- ja rakennepolitiikan kautta maakuntaan osoitettu rahoitus.

Maakuntaliitto koordinoi ja sovittaa yhteen eri ohjelmia ja rahoituslähteitä Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) kautta. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on aktiivinen hakija myös muissa EU:n ei-alueperustaisissa rahoituslähteissä eli ns. kilpaillussa rahoituksessa.

Maakuntaliitto osallistuu aktiivisesti aluekehityslainsäädännön arvioimiseen ja uudistamiseen. Vuonna 2025 Euroopan komissio on määritellyt monivuotisen rahoituskehityksen vuosille 2028–2034.

Maakuntaliitto osallistuu sitä koskevaan valmisteluun yhdessä muiden itäisen ja pohjoisen Suomen maakuntien kanssa.

Toiminnan painopisteet 2026

- Käynnistämme Pohjois-Karjalan ohjelman 2026–2029 toteutuksen. Teemme laadukasta ohjelmatyötä toteuttamalla osallistavalla tavalla maakuntaohjelmaa ja siihen sisältyvää Pohjois-Karjalan älykkään erikoistumisen strategiaa.
- Käynnistämme uudistettujen POKAT-ryhmien toiminnan ja johdamme myös muiden yhteistyöelinten toimintaa aktiivisesti. Järjestämme ajankohtaisista teemoista foorumeita yhteisen tiedonvaihdon parantamiseksi sekä toiminnan vaikuttavuuden lisäämiseksi.
- Vaikutamme EU:n vuonna 2028 alkavan ohjelmakauden valmisteluun sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Hankimme tulevaisuuden aluekehityksen rahoitusta osallistumalla aktiivisesti Euroopan komission suuntaan tapahtuvaan edunvalvontaan yhteistyössä itäisen ja pohjoisen Suomen maakuntien kanssa. Geopoliittisen tilanteen vuoksi myös Suomen raja-aluemaakuntien ja EU:n itäisten ulkoraja-alueiden yhteinen edunvalvonta EU:n suuntaan on keskeistä.
- Haemme aktiivisesti ulkopuolista hankerahoitusta maakuntaan ja tarvittaessa toteutamme myös itse koko maakunnan kannalta tarpeellisia hankkeita.
- Vaikutamme kansalliseen päätöksentekoon tuomalla asiantuntemusta ja pohjoiskarjalaista näkökulmaa aluekehityslainsäädännön valmisteluun ja osallistumalla kansallisiin työryhmiin. Vastaamme Pohjois-Karjalan osallistumisesta vuosittaisiin kansallisiin

aluekehittämiskeskusteluihin osana aluekehittämisen toimintamallin toteutusta.

- Tuemme kuntien, elinkeinoelämän, koulutus- ja tutkimusorganisaatioiden ja kolmannen sektorin kilpailukyvyyn kasvua, uudistumista ja TKI-toimintaa kehittämällä niiden toimintaympäristöä ja ohjaamalla kehittämisrahoitusta niiden tarpeisiin.
- Aluekehitysyksikkö vastaa mineraalitalouden, teknologiateollisuuden, luovan talouden, älykkään erikoistumisen ja kansainvälisyyden painopisteistä. Jatkamme av-alan kehittämistä ja tuotantojen houkuttelua maakuntaan tuotantokannustimen avulla.
- Vahvistamme pohjoiskarjalaista kulttuuritoimintaa kokoamalla yhteen alan toimijoita sekä tukemalla kulttuurin saavutettavuutta. Toimimme Kulttuuripankki-verkkopalvelun Pohjois-Karjalan alueellisena vastuutahona yhdessä Joensuun kaupungin kanssa.
- Jatkamme kansainvälistä yhteistyötä Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) verkostossa. Osallistumme kansainvälisiin hankkeisiin, joissa on mukana kumppaneita eri puolilta Eurooppaa ja toimimme eurooppalaisissa verkostoissa: Euroopan raja-alueiden liitto AEER, Euroopan tutkimus- ja innovaatioverkosto ERIN ja ERIAFFin alainen Euroopan metsäisten alueiden verkosto.
- Toimimme älykkään erikoistumisen eurooppalaisissa nk. S3-alustoissa, jotka käsittelevät kaivannaisalaa ja fotonikkaa. Osallistumme kiertotalouden teemalla Euroopan komission yhteisen tutkimuskeskuksen innovaatioaloitteeseen sekä yritysten kansainvälistä TKI-toimintaa tukevaan Vanguard-verkostoon. Lisäksi hakeudumme mukaan muihin käyttökelpoisiin EU-tason yhteistyövälineisiin.
- Toteutamme Interreg Euroopan rahoittamaa EUMINDA kansainvälistä kaivosalueiden hanketta, jossa kehitetään tapoja ja menetelmiä, joiden avulla kaivostoiminnan haitallisia vaikutuksia yhteiskunnille ja ympäristölle voidaan paremmin tunnistaa, korjata ja ennaltaehkäistä.
- Toimimme Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktinen, Interreg Itämeren alue, Interreg Eurooppa ja Interreg Aurora -ohjelmien ohjelma-alueina ja niihin liittyvissä ohjelmatyön tehtävissä.

3.2 Kestävä alueidenkäytön suunnittelu, toimiva liikennejärjestelmä, puhdas ympäristö ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvistavat Pohjois-Karjalan elinvoimaa

Maakuntakaavoitus on Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yksi lakisääteinen tehtävä (alueidenkäyttölaki). Maakuntakaavalla luodaan pitkän aikavälin (10–20 vuotta) alueidenkäytölliset edellytykset ja suuntaviivat maakunnan tavoitetilän saavuttamiseksi. Maakuntakaava on ohjeena kuntien kaavoitukselle sekä muulle alueiden käytön suunnittelulle. Maakuntakaavan yleispiirteisiä linjauksia tarkennetaan kuntien laitimissa yleis- ja asemakaavoissa. Maakuntakaava kytkeytyy kiinteästi muuhun maakunnan strategia- ja ohjelmatyöhön, ja esimerkiksi maakuntaohjelmassa määritellyt kehittämistoimet saattavat edellyttää alueidenkäytön suunnittelua.

Maakuntaliitolla on maakuntakaavan laatimisen lisäksi myös muita alueidenkäyttöön liittyviä lakisääteisiä tehtäviä (laki alueiden kehittämisestä) kuten saavutettavuuden edistäminen, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtaminen, luonnonvarojen kestävän käytön edistäminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun edistäminen. Maakuntaliitto osallistuu myös maankäyttöä ja rakentamista koskeviin kuntien kehittämiskeskusteluihin ja antaa viranomaislausuntoja.

Alueidenkäyttö on kiinteä osa maakuntaliiton aluekehittämisen strategista kokonaisuutta, ja kehittämistyötä ja suunnittelua tehdään erityisesti ilmasto- ja energia-alalla, maankäytössä, metsäbiotaloudessa, liikenteessä, ruoantuotannossa sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kysymyksissä. Strategisesti valitut alueelliset ja kansainväliset hankkeet tukevat kiinteästi kehittämistyötä. Kestävää liikennettä ja liikkuvuutta edistetään maakunnallisen ja itäsuomalaisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kautta.

Luonnonvarojen kestävä käyttö sekä luonnon monimuotoisuuden parantaminen ovat osa alueidenkäytön suunnittelua. Suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arviointi on keskeinen osa maakuntakaavoitusta ja ohjelmatyötä. Ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä puhtaita (energia)ratkaisuja viedään eteenpäin Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelman ja sen toimenpideohjelman mukaisesti. Metsäbiotalouden kysymykset ovat ajankohtaisia sekä alueella että kansainvälisesti, ja Pohjois-Karjala toimii monella tavalla metsäbiotalouden edelläkävijäalueena.

Toiminnan painopisteet 2026

- Maakuntakaavalla linjataan tämän päivän ja tulevaisuuden maankäytön kysymyksiä. Keskeistä on Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 toteutumisen seurannassa esiin nostettujen päivitys- ja tarkistustarpeiden priorisointi ja uuden maakuntakaavan laatimisen käynnistäminen (osallistumis- ja arviointisuunnitelman laadinta) sekä 2. vaihemaakuntakaavan (energia ja maisemat) hyväksymiskäsittelyn seuraaminen ja mahdollisten lausuntojen ja vastineiden valmistelu.
- Seuraamme alueidenkäyttöön liittyviä kansallisia ja kansainvälisiä kehittämishankkeita ja lakivalmisteluja ja vaikutamme niihin neuvottelujen ja lausuntovalmistelujen kautta. Valmistaudumme alueidenkäyttölain (AKL) ja lain rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ) tuomiin muutoksiin ja hyödynnämme paikkatietoa laajasti maakuntaliiton toiminnassa.
- Teemme liikennejärjestelmätöitä eri verkostoissa saavutettavuuden parantamiseksi. Panostamme hankkeiden suunnitteluvalmiuden vahvistamiseen ja investointien edistämiseen. Viemme Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 hyväksymiskäsittelyyn, ja toteutamme sitä kehittämistoimenpitein.
- Jalkautamme Pohjois-Karjalan ilmasto- ja energiaohjelmaa 2030 sekä ilmastomuutokseen sopeutumisen ja kiertotalouden tiekarttoja. Yhteistyössä kuntien kanssa edistämme ilmasto- ja sopeutumistyötä sekä ilmastosuunnitelmien toteutumista.
- Edistämme maakunnan strategioita ja ohjelmia eri yhteistyöryhmissä ja -verkostoissa. Suunnittelemme ja toteutamme strategisesti merkittäviä hankkeita erityisesti liikenteen, metsäbiotalouden, ruoantuotannon, ympäristön, energian, kiertotalouden ja ilmastomuutokseen sopeutumisen teemoissa.
- Osallistumme alueidenkäytön viranomais- ja työneuvotteluihin sekä annamme kaavalausuntoja sekä muita lausuntoja maakuntakaavan linjausten ja maakunnan ohjelmatyön näkökulmasta.

3.3 Edunajamisella ja yhteistyöllä elinvoimaa ja hyvinvointia Pohjois-Karjalaan

Maakuntaliitto vastaa maakunnan ja kuntien edunajamisesta yhteistyössä sidosryhmien ja poliittisten toimijoiden kanssa. Edunajamisella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuden kannalta keskeisten hankkeiden etenemiseen ja siihen, että maakunnan ja itäisen Suomen näkemykset huomioidaan nykyisen hallitusohjelman toimeenpanossa ja uuden valmistelussa, valtion talousarviovalmistelussa, määrärahojen kohdentamisessa, lainsäädäntötyössä sekä muussa valtakunnallisessa ja EU:n päätöksenteossa.

Kunta-asiat käsittävät laajasti kuntien toimintaan ja talouteen liittyvää seurantaa ja vaikuttamista Pohjois-Karjalan näkökulmasta. Maakuntaliitto toimii kuntien tukena mm. kuntatalouden seurannassa,

hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden ja toimintojen kehittämisessä sekä maakunnallisessa yhteistyössä. Digitalisaation ja tietopalvelujen avulla edistetään maakunnan eri toimijoiden ja erityisesti kuntien tiedolla johtamista. Keskeisiä ovat yhteiset foorumit esimerkiksi kunnanjohtajille ja kuntataloudesta vastaaville.

Maakuntaliiton tietopalvelut tuottavat laadukasta tietoa maakunnan tilasta ja kehitysnäkymistä päätöksenteon tueksi. Ennakointi tukee tulevaisuutta koskevaa päätöksentekoa jäsentämällä maakunnan ja sen toimintaympäristön kehitystrendejä ja vähentämällä epävarmuutta kehittämistoimien suuntaamisessa.

Toiminnan painopisteet 2026

Vaikuttavuutta maakunnan edunajamisella

Kärkihankkeiden vauhdittaminen, erityisinä teemoina maakunnan saavutettavuus sekä energiaratkaisut, itäisen Suomen ohjelman toteutus, seuraavan vuoden valtion budjetti ja tulevan hallitusohjelman vaikuttamistyö. EU-vaikuttaminen, avainhenkilöiden tapaamiset ja vierailut

- Edunajamistyöllä vaikutamme, että Pohjois-Karjalan ja itäisen Suomen tavoitteet huomioidaan valtion talousarvion valmistelussa ja määrärahojen alueellisessa kohdentamisessa. Kiristyvän julkisen talouden haasteissa tehostamme vaikuttamistyötä keskittyen erityisesti itäisen Suomen elinvoiman kannalta keskeisiin liikennehankkeisiin ja saavutettavuuteen, elinkeinon kehittämiseen, energiapolitiikkaan, tulevaisuuden osaamiseen sekä kestäväan julkiseen talouteen.
- Autamme maakunnan yhteisen tahtotilan muodostamisessa ja keskeisten kärkihankkeiden eteenpäin viemisessä. Laadimme Pohjois-Karjalan Vaikuttamisen kärjet 2027-asiakirjan kärkihankepriorisointineen ja maakunnan tavoitteet seuraavaan hallitusohjelmaan. Edistämme kärkihankkeiden toteutumista ministereiden ja muiden poliittisten päättäjien sekä ministeriöiden ja valtion viranomaisten ja yhtiöiden edustajien tapaamisissa sekä lausunnoin ja kannanotoin. Järjestämme edunajamista tukevia vierailuja maakuntaan ja viestimme Pohjois-Karjalan tavoitteista monipuolisesti eri vaikuttamiskanavia käyttäen.
- Teemme edunajamisessa tiivistä yhteistyötä erityisesti itäisen Suomen sekä laajemmin Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. Keskeisiä foorumeita ovat itäisen Suomen maakuntien yhteistoiminta, Itä-Suomen neuvottelukunta sekä Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien yhteiset kokoukset ja Nopeat itäradat -neuvottelukunta. Yhteistyön myötä luomme yhteisiä ratkaisuja maakunnan ja itäisen Suomen haasteisiin. Yhtenä keskeisenä teemana ovat seuraavaa EU-ohjelmakautta koskevat ratkaisut ja erityisesti koheesiorahoituksen alueellinen kohdentaminen.

Kuntien tukena murroksessa

Työllisyys ja TE-palvelujen uudistaminen, kuntatalous, kuntien edunajaminen, hyvinvointialueen toiminnan kestävyys, tietopalvelut, kuntajohtajat

- Kuntien tehtävät ja talous. Otamme kantaa ja vaikutamme kuntien talouteen liittyviin asioihin, kuten kuntien valtionosuuksiin. Maakuntaliitto vastaa Pohjois-Karjalan kuntatalousfoorumin sekä kuntataloustyöryhmän kokouksista. Toimitamme säännöllisesti kuntatalouteen liittyvää ajankohtaisaineistoa talousjohdolle sekä Pohjois-Karjalan kuntataloustyöryhmälle.
- Tuotamme ja julkaisemme kunnille, elinkeinoelämälle ja koulutusjärjestelmälle tarpeellista tietoa maakunnan keskeisten toimialojen kehityksestä, ennakoiduista osaamistarpeista ja ajankohtaisista maakunnan kehitykseen vaikuttavista ilmiöistä mm. www.sivuilla ja Pohjois-Karjalan Trendit

talouskatsauksessa. Välitämme tietoa maakunnan koulutustarpeista ennakointi- ja tilannekuvatyöhön työllisyysalueen kunnille ja myös valtakunnalliselle tasolle. Ylläpidämme ja julkaisemme rekisteriä Pohjois-Karjalan teollisten työpaikkojen määrästä. Kuntajohdolle tarjoamme erikseen heille suunnattua tietopalvelua.

Yhteistyöllä hyvinvointia ja elinvoimaa

Sidosryhmäyhteistyö, koulutus, matkailu, hyvinvointi, hyvinvointiryhmä, kulttuurihyvinvointi, järjestöt, maakunnan nuorisovaltuusto

- Hyvinvointi: Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tukemalla monitoimijaista ja poikkihallinnollista yhteistyötä sekä sen rakenteita ja toimintamuotoja. Seuraamme hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävien kehittämistoimintojen vaikuttavuutta ja viestimme niistä. Koordinoimme maakunnallisen järjestöasiain neuvottelukunnan (JANE) toimintaa ja kokouksia. Etsimme uusia keinoja järjestöjen toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi. Tuemme nuorten toimintamahdollisuuksia kunnallisten nuorisovaltuustojen kautta. Koordinoimme yhteistyössä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa Pohjois-Karjalan nuorisovaltuustoa (Manuva).
- Koulutus: Vaikutamme toimintamallien kehittämiseen, joilla tuetaan opiskelijoiden jaksamista, opinnoissa kiinnipysymistä sekä sujuvia siirtymiä koulutuspolun eri vaiheissa. Kehitämme osaavan työvoiman saatavuutta edistämällä jatkuvaa oppimista, koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa sekä vaikuttavien työllisyyspolkujen rakentumista. Edistämme hyviä väestösuhteita ja kaksisuuntaista kotoutumista.
- Matkailu: Vaikutamme maakunnan matkailun kansainväliseen vetovoimaan ja kiinnostavuuteen sekä maakunnan ja koko Lakeland-alueen matkailutoimijoiden yhteistyön tiivistämiseen matkailijamäärien kasvattamiseksi.
- ELO-hanke (Elä ja osallistu Pohjois-Karjalassa): Vahvistamme osaajien integroitumista maakuntaan tukemalla kuntien kotoutumis- ja asettautumispalveluiden ja niiden käyttämien tukimateriaalien kehittymistä sekä toimijaverkostojen rakentumista.

3.4 Aluemarkkinoinnin avulla uudistetaan mielikuvia ja vahvistetaan tulevaisuuden uskoa

Nyt jos koskaan Pohjois-Karjala tarvitsee vahvoja markkinointitoimenpiteitä ja mielikuvien uudistamista menestyäkseen. Alueen tunnettuudella ja vetovoimatekijöiden esiin nostamisella on suuri merkitys maakunnan elinvoiman vahvistamiselle. Tarvitsemme vetovoiman ohella myös pitovoimaa ja tulevaisuuden uskon kasvattamista.

Pohjois-Karjalan vetovoima perustuu edelleen korkeaan elämänlaatuun, vahvaan yhteisöllisyyteen ja puhtaaseen luontoon, jotka vastaavat kasvavaan tarpeeseen kestävämmästä elämäntavasta. Näiden pehmeämpien vahvuuksien rinnalla on kuitenkin entistä tärkeämpää tuoda esiin myös maakunnan kovaa osaamista, kilpailukykyä ja edelläkävijyyttä, jotta Pohjois-Karjala näyttäytyy tulevaisuudessakin sekä hyvän elämän että uuden kasvun maakuntana.

Organisaatioviestinnän tehtävänä on tuoda maakuntaliiton asiantuntijatyö näkyväksi: ydintoiminnot, tehtävät, päätökset sekä kehittämishankkeiden tavoitteet ja tulokset. Viestintäyksikkö auttaa maakuntaliiton asiantuntijoita viestimään omista erityisaloistaan eri kanavissa. Maakunnan kehittäminen edellyttää laajaa ja sujuvaa yhteistyötä, jossa viestintä on oleellisessa roolissa. Pohjois-Karjala osallistuu aktiivisesti itäsuomalaisen tarinan kertomiseen.

Toiminnan painopisteet 2026

Pohjois-Karjalan markkinoinnin painopisteet 2026

- Herätämme huomiota ja uudistamme mielikuvia rohkealla aluemarkkinoinnilla Kuvittele-konseptia hyödyntäen.
- Vahvistamme pitovoimaa, yhteisöllisyyttä ja tulevaisuuden uskoa järjestämällä maakuntapäivän ja verkkariperjantain sekä jakamalla Yksinäisyyttä vähentävä teko -palkinnon.
- Tapahtumayhteistyöllä haemme näkyvyyttä Suomessa ja maailmalla. Hyödynnämme lisäksi maakunnan kärkipalloilujoukkueiden ottelutapahtumia.

Organisaatioviestinnän painopisteet 2026

- Pohjois-Karjalan edunajamisen tukeminen sekä uuteen Pohjois-Karjala-ohjelmaan liittyvä viestintä (strategian ja tavoitteiden viestintä).
- Pohjois-Karjalan ja Itä-Suomen yhteisen EU-kansalais- ja sidosryhmäviestinnän toteuttaminen mahdollisen Europe Direct -toiminnan kautta. Myös Itä- ja Pohjois-Suomen vaikuttamisviestintä Suurin osa Suomea -brändin alla.

3.5 Organisaation toimintakykyä kehitetään hallinnossa ja päätöksenteossa, talousasioissa, henkilöstöpalveluissa ja työprosesseissa

Maakuntaliiton hallinnon, talouden ja henkilöstöasioiden kokonaisuus sisältää luottamushenkilöhallinnon toiminnan (valtuusto, hallitus ja tarkastuslautakunta), asiakirjahallinnan sekä hallinnolliset prosessit. Toiminnassa huomioidaan tietosuoja, avoimuus ja julkisuus.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston talous- ja henkilöstöhallinto kuuluu maakuntaliiton vastuulle maakuntien yhteistyösopimuksen mukaisesti.

EAKR:n, JTF:n ja kansallisten kehittämisrahoitusten maksatus- ja varmennustehtävät, hankkeiden maksatuspäätökset ja varojen asianmukainen hallinnointi ja maksaminen hoidetaan välittävälle toimielimelle kuuluvien velvoitteiden mukaisesti. Hoidetaan päättyvän EU:n ohjelmakauden 2014–2020 jälkiseuranta ja muut toimet päätökseen asianmukaisesti.

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa hallinnoidaan ja käytetään POKAT-maakuntaohjelman mukaisten tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamiseen.

Keskitettyihin tukipalveluihin kuuluu hankintoja, sopimuksia, toimitiloja, toimistopalveluita koskevat asiat sekä tietotekniikka- ja kirjanpito palvelut, joissa palvelun tuottajana on Meidän IT ja talous Oy.

Toiminnan painopisteet 2026

Henkilöstö- ja taloushallinto sekä päätöksenteko

- Varmistamme ja ylläpidämme maakuntaliiton toimintaedellytykset ja -kyky kohdentamalla taloudelliset ja henkilöstöresurssit asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaiseen ja tulokselliseen toimintaan.

Asiakirja- ja tiedonhallinta sekä asiakaspalvelu

- Edistämme ja vakiinnutamme asiakirjahallinnan digitalisaatiokehitystä tiedon laatua, tietojärjestelmien yhteen toimivuutta ja henkilöstön osaamista kehittämällä.
- Jalostamalla tiedonhallinnan resurssiviisaita ratkaisuja synnytämme tehokasta ja avointa hallintoa, jolla taataan sekä operatiivisesti laadukkaat prosessit että kansalaisten perusoikeuksien toteutuminen.
- Ylläpidämme ja kehitämme tietosuojaa ja -turvaa proaktiivisesti ja muuhun toimintaan integroidusti.
- Huolehdimme kirjaamon ja infopisteen asiakaspalveluista sekä kokouspalveluista.

Hankehallinnon maksatustehtävät

- Pidämme maksatusprosessien toimintakyvyn ja -varmuuden tarpeen mukaisella tasolla huomioiden toimielimelle asetetut vaatimukset.
- Hoidamme ohjelmakauden 2021–2027 EAKR:n, JTF:n ja kansallisten kehittämisrahoitusten maksatus- ja varmennustehtävät, hankkeiden maksatuspäätökset ja varojen asianmukaisen hallinnoinnin ja maksamisen välittävälle toimielimelle kuuluvien velvoitteiden mukaisesti.
- Huolehdimme päättyneen EU:n ohjelmakauden 2014–2020 jälkiseurannan ja muut toimet asianmukaisesti päätökseen vaatimusten edellyttämällä tavalla.
- Vastaamme Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston maksatustehtävistä.

3.6 Joustavalla ja monipuolisella hankerahoituksella vaikutetaan Pohjois-Karjalan tulevaisuuteen

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa Euroopan unionin varojen hallinnoinnista Suomessa ja on nimennyt Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yhdeksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman (AURA-ohjelma) välittäväksi toimielimeksi. Kehittämisrahoitusyksikkö vastaa hankkeiden rahoitukseen liittyvistä lakisääteisistä velvoitteista.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on lakisääteinen toimielin, joka linjaa maakunnan kehittämistä ja EU-varojen jakoa alueella. MYR:n ja sen sihteeristön toiminnan kautta varmistetaan EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpano ja eri ohjelmien yhteensovitus. Pohjois-Karjalan merkittävin rahoituslähde on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma, jossa maakuntaliitto toimii hankerahoittajana yhdessä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (rakennerahasto-ELY) kanssa. AURA-ohjelmassa maakuntaliitolla on käytettävissä Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitusta.

Kansallista rahoitusta maakuntaliitto myöntää alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) sekä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen (AIKO). Lisäksi maakuntaliitto hallinnoi kuntarahoitteista Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoa. Rahoitusvälineitä käytetään POKAT-maakuntaohjelman mukaisten tavoitteiden ja hankkeiden toteuttamiseen.

Toiminnan painopisteet 2026

- Hoidamme maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) ja sen sihteeristön toiminnan koordinoinnin ja hallinnoinnin.

- Huolehdimme ohjelmakauden 2021–2027 Itä-Suomen alueen koordinoivan liiton tehtävistä Itä-Suomen maakuntaliittojen hyväksymän sopimuksen mukaisesti.
- Vastaamme Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja hankerahoituksen koordinoinnista, hallinnoinnista, tiedottamisesta ja hankeneuvonnasta. Valmistelemme ja hyväksymme rahoituspäätökset. Käsitlemme vastaavassa prosessissa myös Joensuun kaupungin ja valtion välisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen rahoituksen hakemukset. Ohjelmaa toteutetaan ja seurataan esim. hakuinfojen, saapuneiden hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.
- Toimimme Kestävän kasvun ja elinvoiman tukemiseen (AKKE) sekä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen (AIKO) -rahoitusinstrumenttien hallinnoijana TEM:n antamien valtuuksien ja ohjeistuksien pohjalta. Toteutumista seurataan saapuneiden hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.
- Vastaamme Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston hallinnoinnista tulevaisuusrahaston käytön periaatteiden mukaisesti. Toteutumista seurataan saapuneiden hakemusten ja rahoitettujen hankkeiden määrillä.

4 TALOUSSUUNNITELMA 2026–2028 JA TALOUSARVIO 2026

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton vuosien 2026–2028 taloussuunnitelmassa ja strategiassa kuvataan keskeiset strategiset tavoitteet sekä vuoden 2026 toiminnan painopisteet.

Talousarvion kustannuspaikkakohtaisen rakenteen muodostavat luottamushenkilöhallinnon, toimiston, Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston, Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston ja projektien kustannuspaikat (maakuntaliiton itse toteutettavat hankkeet).

Vuoden 2025 talousarvio tehtiin 150 000 euroa alijäämäiseksi. Tällä toimella pyritään kertyneen ylijäämän purkuun. Alijäämäistä talousarviota suunniteltiin jatkettavan myös vuodelle 2026. Tilinpäätös vuodelta 2024 oli ylijäämäinen 255 288,14. Talousarvion 2026 valmistelussa on tavoitteena vähentää myös vuodelta 2024 kertynyt ylijäämä vuoden 2026 perittävässä jäsenmaksuissa. Kokonaisuutena talousarvio 2026 laaditaan 405 000 euroa alijäämäiseksi. Taloussuunnitelman mukaisesti jäsenmaksut palautetaan tasapainoisen talousarvion edellyttämälle tasolle vuodesta 2027 lukien.

Toimintatuotot 4 614 050 euroa:

Jäsenmaksutuotot 3 655 000 euroa

Muut tulot 17 000 euroa

Hankehallinnon tekninen tuki (TEM:ltä) 202 000 euroa

Oman tuotannon projektien tuotot ulkopuolisilta rahoittajilta 408 000 euroa

EU-toimiston muiden maakuntien rahoitus ja PK:n maakuntaliiton omarahoitus 382 050 euroa

Vuoden 2026 talousarvioon jäsenkunnilta maksuosuuksina kerättävät toimintatuotot ovat 3 655 000 euroa mikä on 195 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2025 (-5 %) ja 345 000 euroa vähemmän kuin 2024 (-8,6 %). Jäsenkuntien maksuosuudet peritään perussopimuksen mukaisesti kuntien verotulotietojen suhteessa. Laskelmissa on käytettävissä vuoden 2023 verotiedot, jotka tarkistetaan vuoden 2024 verotiedoilla, kun verohallitus julkaisee ne loppuvuodesta 2025. Kuntakohtaiset maksuosuudet on esitetty sivulla 30.

Toimintamenot 5 019 050 euroa:

Luottamushenkilöhallinto 120 000 euroa

Toimisto 3 032 000 euroa

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto 382 050 euroa, josta omarahoitus 47 915 euroa.

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto 675 000 euroa

Projektit (itse toteutettavat hankkeet + hankehallinto) 750 000 euroa.

Itä-Suomen Elokuvakomissio (EFFC) 60 000 euroa.

Alijäämä 405 000 euroa

Henkilöstömenot:

Toimiston vakinaisen henkilöstön määrä 31, joista 25:n kustannukset katetaan jäsenmaksuilla. Näiden osuus on 2 Me. Kuntarahoituksella palkatun vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt viime vuosina mm. tehtäväjärjestelyjen kautta. Kehittämiskohtajan virka jätettiin täyttämättä ja tietopalvelupäällikön virka on täyttämättä hallinto- ja talousjohtajan viranhoidon sijaisuusjärjestelyjen ajan. Erityisasiantuntijan toimi lakkautetaan v. 2025. Vuoden 2026 aikana viiden vakinaisen toimenhaltijan henkilöstökustannuksia katetaan projektirahoituksella joko osin tai kokonaan.

Kunta-alan työehtosopimus on voimassa 1.2.2028 saakka ja palkantarkistukset ovat 2,87 % vuonna 2026.

Hankehallinto (välittävä toimielin):

Välittävänä toimielimenä maakuntaliitto vastaa osaltaan ohjelmakauden 2021–2027 hankehallinnosta valtion osarahoituksella ns. teknisenä tukena alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta. Tuki on suuruudeltaan n. 50 % hankehallinnon kustannuksista ja tuen määrä n. 202 000 euroa. Hankehallinnossa työskentelee viisi (5) työntekijää ja talousarviossa on varauduttu toiminnan järjestämiseen kuntarahoituksella (n. 50 %).

Hankerahoituksen volyymi on merkittävä ja esim. vuonna 2024 hallinnoitiin, myönnettiin ja maksettiin maakuntaliiton kautta toimijoille valtion ja EU:n eri rahoitusta n. 25,5 Me. Maakuntaliiton on varauduttava toiminnan varmistamiseen, riskien hallintaan ja mahdollisiin hanketukien takaisinperimisiin.

Projektit (itse toteutettavat hankkeet):

Talousarviossa varataan 140 000 euroa käytettäväksi Pohjois-Karjalan maakuntaliiton itse toteutettavista hankkeista ja hankehallintotohtävien hoidosta maakuntaliitolle kaatuviin kustannuksiin ja omarahoituksiin. Ulkopuolisella rahoituksella toteutettavissa määräaikaisissa projekteissa työskentelee vuoden aikana keskimäärin 5–10 työntekijää.

Ulkopuolisella rahoituksella itse toteutettavien projektien kokonaisvolyymi on ollut vuosittain n. 1 Me tasoa. Vuonna 2026 volyymi alenee ohjelmakauden lähestyessä loppua ja useiden meneillään olevien hankkeiden päättyessä.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto:

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimistossa työskentelee kolme (3) vakinaista ja yksi (1) harjoittelija, joiden henkilöstö- ja muut kustannukset katetaan seitsemän maakunnan yhteisrahoituksella. P-K:n maakuntaliiton omarahoitusosuus on 47 915 euroa. EU-toimiston koko talousarvio on 382 050 euroa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto tekemästä hallinnointityöstä laskutetaan jäsenmaakuntia 15 000 euroa vuonna 2026.

Itä-Suomen Elokuva komissio (EFFC, East Finland Film Commission):

Pohjois-Karjalassa on kehitetty aktiivisesti elokuva- ja av-alan tuotantoedellytyksiä, aluemarkkinointia sekä toimialalla tarvittavia palveluja Itä-Suomen Elokuva komission toimesta (EFFC).

Viime vuosina toiminta on kuulunut Business Joensuu Oy:lle. Maakuntaliiton roolina on ollut toimia tukirahoituksen myöntäjänä Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahaston av-tuotantotukisääntöjen mukaisesti.

Business Joensuu Oy on luopumassa toiminnasta, josta syystä ja kuntajohdon kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen on päädytty esittämään, että elokuvakomission toiminta siirtyy vuoden 2026 alusta lukien maakuntaliitolle.

Toiminnan käynnistämiseen ja jatkamiseen maakuntaliitossa sekä henkilöstökustannuksiin varataan talousarviossa 60 000 euroa.

Palvelujen ostot:

Merkittävimmät palvelujen ostot kohdistuvat tietotekniikan ja taloushallinnon kustannuksiin. Matkustus- ja majoituskustannukset ovat vähentyneet usean vuoden ajan.

Toimintasuunnitelmassa esitetyt strategiset tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat toimintaa. Talousarvion käyttötalousosan sivulle 28 on merkitty *-merkillä talousarvion 2026 maakuntavaltuustoon nähden sitovat luvut, jotka ovat luottamushenkilöhallinnon nettomenot, toimiston toimintatuotot ja toimintamenot.

Maakuntajohtajien kokousten ym. maakuntien yhteistoiminnan puheenjohtajuus on vuonna 2027 Pohjois-Karjalassa, joista aiheutuviin kustannuksiin varaudutaan.

Luottamushenkilöhallinto:

Luottamushenkilöhallinnon toimintamenot sisältävät maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan toiminnasta aiheutuvat kustannukset ovat 120 000 euroa.

Oma pääoma:

Maakuntaliiton taseen omassa pääomassa on kertynyttä ylijäämää 1 431 591,01 euroa (31.12.2024), jota nyt suunnitellusti pienennetään.

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahasto

Pohjois-Karjalan tulevaisuusrahastoon varataan toimintatuotoista 675 000 euroa käytettäväksi hankerahoituksiin. Taseen muut omat rahastot ovat 1 228 241,59 euroa, joka on sidottu ja varattu käytettäväksi jo myönnettyjen P-K:n tulevaisuusrahaston hankkeiden maksatuksiin. Tämän pääoman määrä tulee taseessa pienemään tulevaisuusrahaston kirjanpitokäytännön muutoksen myötä tulevina vuosina.

Taulukko 1. Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028: Käyttötalousosa

KÄYTTÖTALOUSOSA	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio TS1. 2026	TS2. 2027	TS3. 2028
Luottamushenkilöhallinto					
Toimintatuotot	0	0	0		
Henkilöstökulut	- 71 481,76	- 85 000	- 75 000		
Palvelujen ostot	- 56 298,43	- 52 000	- 42 000		
Muut toimintakulut	- 3 287,46	- 3 000	- 3 000		
Toimintamenot	- 133 915,45	- 140 000	- 120 000	- 120 000	- 120 000
NETTO	- 133 915,45	- 140 000*	-120 000*	- 120 000	- 120 000
Toimisto					
Toimintatuotot	3 422 813,72	3 192 000*	2 997 000*	3 217 000	3 217 000
- Kuntien jäsenmaksut	3 356 684,13	3 175 000	2 980 000	3 200 000	3 200 000
- Muut tuotot		17 000	17 000	17 000	17 000
Henkilöstökulut	- 2 038 082,91	- 2 108 000	- 2 040 000	2 030 000	2 050 000
Palvelujen ostot	- 608 558,82	- 600 000	- 640 000	627 000	627 000
Aineet, tarvikkeet, tavarat	- 63 716,64	- 70 000	- 70 000	74 000	74 000
Avustukset	- 50 939,45	- 40 000	- 40 000	40 000	40 000
Vuokrat	- 270 022,87	- 260 000	- 270 000	275 000	275 000
Muut toimintakulut	- 21 518,65	- 34 000	- 32 000	41 000	41 000
EU-toimisto		- 50 000			
Toimintamenot	- 3 100 916,94	- 3 162 000*	- 3 092 000*	- 3 087 000	- 3 107 000
NETTO	321 896,78	30 000	-95 000	130 000	110
EU-toimisto					
Toimintatuotot (Maakunnat)	370 142,63		334 135	335 000	335 000
Omarahoitus (P-K:n MKL)			47 915	48 000	48 000
Toimintamenot	370 142,63		382 050	383 000	383 000
NETTO			0	0	0
Projektit					
Toimintatuotot	1 044 616,25		610 000	1 000 000	1 000 000
Toimintamenot	- 1 186 636,49	- 40 000	750 000	1 140 000	1 120 000
NETTO	- 142 020,24	- 40 000	- 140 000	- 140 000	- 120 000
Tulevaisuusrahasto					
Toimintatuotot, jäsenmaksut	675 000,00	675 000	675 000	675 000	675 000
Toimintamenot	- 707 495,39	- 675 000	- 675 000	- 675 000	- 675 000
NETTO	-32 330,97	0	0	0	0
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ					
Toimintatuotot (Josta kuntajäsenmaksut)	5 512 737,02 (4 031 684,13)	3 867 000 (3 850 000)	4 614 050 (3 655 000)	5 225 000 (3 892 000)	5 225 000 (3 892 000)
Toimintamenot	- 5 376 258,47	- 4 017 000	- 5 019 050	- 5 225 000	- 5 225 000
NETTO	136 478,55	-150 000	- 405 000	0	0

Taulukko 2. Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028: Tuloslaskelmaosa

TULOSLASKELMAOSA euroina	Talousarvio/ TS1. 2026	TS2. 2027	TS3. 2028
Varsinainen toiminta			
Toimintatuotot	4 614 050	5 225 000	5 225 000
Toimintamenot	- 5 019 050	- 5 225 000	- 5 225 000
Käyttökate	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot	0	0	0
Muut rahoitustulot			
Korkomenot			
Muut rahoitusmenot			
Vuosikate	0	0	0
Suunnitelmapoistot			
Satunnaiset menot ja tulot			
Tilikauden tulos	- 405 000	0	0
Poistoeron muutos			
Varausten muutos			
Rahastojen muutos			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	- 405 000	0	0

Taulukko 3. Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2028: Rahoitusosa

RAHOITUSOSA euroina	Talousarvio 2026	Taloussuunnitelma 2027	Taloussuunnitelma 2028
Kuntayhtymän toiminta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	- 405 000	0	0
Satunnaiset erät			
Pakollisten varausten muutos			
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit			
Rahoitusosuudet investointeihin			
Käyttöomaisuuden myyntituotot			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			
Rahoitusjäämä/rahoitustarve	- 405 000	0	0
Pääomarahaus			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys			
Oman pääoman lisäys/vähennys			
Toimintapääoman muutos	- 405 000	0	0

Taulukko 4. Maakuntaliiton jäsenkuntien maksuosuudet käyttötalousmenoihin vuonna 2026

(Taulukossa on käytetty vuoden 2023 verotulotietoja)

Jäsenkunta	Lopulliset verotulot 2023	Maksuosuus % vuoden 2023 verotulojen mukaan	Kunnan jäsenmaksuosuus 2026 euroa
Heinävesi	5 658 859	2,09	76 309
Ilomantsi	8 018 640	2,96	108 131
Joensuu	133 347 698	49,20	1 798 181
Juuka	6 454 634	2,38	87 040
Kitee	14 068 935	5,19	189 718
Kontiolahti	26 042 436	9,61	351 180
Lieksa	17 561 090	6,48	236 810
Liperi	20 546 400	7,58	277 066
Nurmes	14 673 157	5,41	197 866
Outokumpu	9 941 988	3,67	134 067
Polvijärvi	5 542 973	2,05	74 746
Rääkkylä	2 735 257	1,01	36 885
Tohmajärvi	6 451 799	2,38	87 002
Yhteensä	271 043 866	100,00	3 655 000

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton perussopimuksen mukaan jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät viimeksi vahvistettujen, jäsenkunnissa verotulotasauksen perusteena olevien laskennallisten verotulojen suhteessa.

Talousarvion laatimishetkellä käytettävissä on vuoden 2023 lopulliset verotulotiedot. Jäsenmaksuosuudet tarkistetaan laskutusajankohtana olevien viimeisten lopullisten kunnallisverotulojen perusteella. Lopulliset vuoden 2024 verotulotiedot julkaistaan loppuvuodesta 2025, jonka mukaan maakuntahallitus tulee vahvistamaan jäsenmaksut. Lopulliset jäsenmaksuosuudet annetaan jäsenkunnille tiedoksi maakuntahallituksen käsittelyn jälkeen joulukuussa 2025.

Maksuosuudet peritään jäsenkunnilta tasasuuruksina erinä 31.1., 31.5. ja 30.9.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto